

Preferenties en waarden burgers coronabeleid

Populytics & Gedragsunit RIVM

Voorlopige analyses

Vraagstelling en methoden

Vraagstelling:

1. Welke afwegingen maken mensen met betrekking tot de maatschappelijke effecten van coronabeleid?
2. Welke afwegingen maken mensen met betrekking tot coronamaatregelen en de maatschappelijke effecten van die maatregelen?
3. Hoe acceptabel vinden mensen (versoepelingen van) coronamaatregelen in verschillende scenario's?

Methode:

- Twee discrete keuze-experimenten om vraag 1 en 2 te beantwoorden
- Deelnemers evalueren acceptatie van maatregelen in verschillende scenario's (stellingen)

Deelnemers:

- 2000 deelnemers representatief voor de Nederlandse bevolking 18+ op geslacht, leeftijd en opleiding gekruist.

Voorbeeld keuzesituatie in eerste DCE

Welke aanpak vindt u de beste?
Kies één van de aanpakken

	Aanpak 1	Aanpak 2
 Aantal extra mensen dat overlijdt in 2023	8.500	7.000
 Aantal extra mensen dat langer dan 3 maanden lichamelijke klachten heeft in 2023	550.000	150.000
 Aantal extra mensen dat langer dan 3 maanden mentale klachten heeft in 2023	600.000	300.000
 Aantal extra mensen dat te weinig geld heeft om van te leven in 2023	150.000	450.000
 Moeten ziekenhuizen in 2023 operaties uitstellen?	Het is niet nodig om operaties uit te stellen.	Ziekenhuizen moeten sommige operaties ongeveer 1 maand uitstellen. Dit gebeurt alleen bij operaties die niet zo dringend zijn, zoals knieoperaties en staaroperaties.
	☐ Kies deze aanpak	☐ Kies deze aanpak

Resultaten DCE 1

Maatschappelijke opofferingsbereidheid:

Attribuut	Marginale maatschappelijke nut
Voorkomen van 1.000 sterfgevallen	+0,151
Voorkomen 100.000 mensen met minimaal 3 maanden fysieke klachten	+0,139
Voorkomen 100.000 mensen met minimaal 3 maanden mentale klachten	+0,093
Voorkomen 100.000 mensen die moeilijk kunnen rondkomen	+0,188
Voorkomen dat niet dringende operaties 1 maand worden uitgesteld	+0,331
Voorkomen dat niet dringende operaties 3 maanden worden uitgesteld	+0,526
Voorkomen dat niet dringende operaties 5 maanden worden uitgesteld	+0,886
Voorkomen dat niet dringende operaties 5 maanden worden uitgesteld en dringende operaties 1 maand	+1,169

Eerste resultaten DCE 1

Hoe vindt de gemiddelde burger dat effecten op maatschappelijk niveau moeten worden afgewogen?

- In de maatschappelijke afweging vindt men het voorkomen van 1 sterfgeval even belangrijk als het voorkomen van 109 gevallen van langdurige lichamelijke problemen, 163 gevallen van langdurige mentale problemen en een situatie waarin 79 Nederlanders moeilijk kunnen rondkomen.

Het voorkomen van uitstel van operaties is een zeer dominant attribuut in de keuze

- Voorkomen 1.300 sterfgevallen ongeveer even belangrijk als voorkomen dat alle niet-dringende operaties 3 maanden worden uitgesteld in plaats van een uitstel van 1 maand.
- Grofweg vindt de gemiddelde respondent situatie 1 beter dan situatie 2 (zie plaatje hieronder).
- Op maatschappelijk niveau is men bereid om een fors aantal (oudere) coronadoden te accepteren om ervoor te zorgen dat operaties minder lang hoeven te worden uitgesteld.

	Aanpak 1	Aanpak 2
Extra sterfgevallen	5.000	2.000
Worden er operaties uitgesteld?	Operaties die minder dringend zijn (zoals knieoperaties) worden gemiddeld genomen 1 maand uitgesteld	Operaties die minder dringend zijn (zoals knieoperaties) worden gemiddeld genomen 5 maanden uitgesteld

Voorbeeld keuzesituatie in tweede DCE

	Aanpak 1	Aanpak 2
i Aantal extra mensen dat overlijdt in 2023	8.500	4.000
i Aantal extra mensen dat langer dan 3 maanden lichamelijke klachten heeft in 2023	550.000	350.000
i Aantal extra mensen dat langer dan 3 maanden mentale klachten heeft in 2023	450.000	450.000
i Aantal extra mensen dat te weinig geld heeft om van te leven in 2023	150.000	450.000
i Moeten ziekenhuizen in 2023 operaties uitstellen?	Ziekenhuizen moeten sommige operaties ongeveer 1 maand uitstellen. Dit gebeurt alleen bij operaties die niet zo dringend zijn, zoals knieoperaties en staaroperaties.	Het is niet nodig om operaties uit te stellen.
i Neemt de overheid in 2023 maatregelen die gevolgen hebben voor ons dagelijks leven?	Er zijn geen maatregelen die gevolgen hebben voor ons dagelijks leven.	De maatregelen hebben heel grote gevolgen voor ons dagelijks leven. Nachtclubs, restaurants en cafés moeten bijvoorbeeld sluiten.
	☐ Kies deze aanpak	☐ Kies deze aanpak

Resultaten DCE 2

Attribuut	Marginale maatschappelijke nut
Voorkomen van 1.000 sterfgevallen	+0,103
Voorkomen 100.000 mensen met minimaal 3 maanden fysieke klachten	+0,188
Voorkomen 100.000 mensen met minimaal 3 maanden mentale klachten	+0,114
Voorkomen 100.000 mensen die moeilijk kunnen rondkomen	+0,151
Voorkomen dat niet dringende operaties 1 maand worden uitgesteld	Niet significant
Voorkomen dat niet dringende operaties 3 maanden worden uitgesteld	+0,251
Voorkomen dat niet dringende operaties 5 maanden worden uitgesteld	+0,202
Voorkomen dat niet dringende operaties 5 maanden worden uitgesteld en dringende 1 maand	+0,408
Maatregelen met enige invloed op dagelijks leven (mondkapjes)	Niet significant
Maatregelen met invloed op dagelijks leven (mondkapjes en TvT bij concerten)	Niet significant
Maatregelen veel invloed op dagelijks leven (beperking aantal bezoekers horeca)	-0.175
Maatregelen met heel veel invloed op dagelijks leven (sluiten horeca)	-0.515

Eerste resultaten DCE 2

Hoe vindt de gemiddelde burger dat effecten op maatschappelijk niveau moeten worden afgewogen?

- In de maatschappelijke afweging vindt men het voorkomen van 1 sterfgeval even belangrijk als het voorkomen van 54 gevallen van langdurige lichamelijke problemen, 90 gevallen van langdurige mentale problemen en een situatie waarin 68 Nederlanders moeilijk kunnen rondkomen.

Als deelnemers in de DCE ook informatie krijgen over de aard van de coronamaatregelen, dan kennen zij:

- Een stuk **minder waarde** toe aan het voorkomen van sterfgevallen en uitstel van operaties
- Een stuk **meer waarde** toe aan het voorkomen van langdurige fysieke en mentale klachten.
 - Mogelijke verklaring: het expliciet noemen van maatregelen doet groep deelnemers weer denken aan eerdere mentale klachten die zij hadden tijdens de maatregelen waardoor ze er meer waarde toekennen aan voorkomen mentale klachten in DCE 2 dan in DCE 1

Eerste resultaten DCE 2

- Maatregelen als mondkapjes en testen voor toegang bij evenementen hebben geen invloed op voorkeuren voor een maatregelenpakket
- Deelnemers zijn pas positief over beperken toegang horeca als je er meer dan 1700 sterfgevallen mee voorkomt.
- Deelnemers zijn pas positief over sluiten horeca als je er meer dan 5000 sterfgevallen mee voorkomt.
- Deelnemers negatief over sluiten van de horeca als dit leidt tot 500.000 gevallen van langdurige mentale klachten.
- Grofweg vindt de gemiddelde respondent situatie 1 beter dan situatie 2 (zie plaatje hieronder).

	Aanpak 1	Aanpak 2
	Mondkapjes en testen voor toegang bij concerten	Sluiten horeca en nachtclubs
Extra sterfgevallen	7.000	1.000
Aantal mensen met langdurige mentale klachten	50.000	200.000

Acceptatie maatregelen griep + coronagolf

Maatregel	Percentage acceptatie
Blijft thuis bij corona	85%
1,5 meter afstand	73%
5 dagen in isolatie bij contact met iemand met besmetting	59%
Helpt werkdagen thuiswerken	78%
Alle werkdagen thuiswerken	60%
Mondkapje OV	65%
Mondkapje in winkels	59%
Coronatest bij evenementen	59%
Winkels open op bepaalde tijden voor kwetsbaren	57%
Helpt mensen naar binnen bij winkels waar geen eten en drinken wordt verkocht	48%
Alleen bestellingen bij winkels waar geen eten en drinken wordt verkocht	34%
1/3 zitplaatsen bij cafés en restaurants	44%

Onder welke voorwaarden zorgmedewerkers laten werken met COVID (met mondkapje)

Situatie	Acceptabel	Neutraal	Onacceptabel
Als de situatie is zoals de afgelopen tijd	70%	17%	13%
Als je van corona net zo ziek wordt als de griep	73%	17%	10%
Als er meer zorgmedewerkers kunnen werken en daardoor meer dringende operaties kunnen doorgaan.	68%	19%	12%
Als er meer zorgmedewerkers kunnen werken en daardoor meer niet-dringende operaties kunnen doorgaan.	64%	21%	14%
Als er meer zorgmedewerkers kunnen werken in de langdurige zorg	67%	20%	12%

Een maand geleden was % acceptabel lager in vergelijkbaar onderzoek. Er waren ook duidelijke verschillen tussen items (lager risico & hoger nut = meer acceptatie). Nu allemaal vergelijkbaar.

Als zorgmedewerkers mogen werken met COVID (met mondkapje en milde klachten) dan

Situatie	Mee eens	Neutraal	Mee oneens
Zou ik het prima vinden om zelf naar het werk te gaan met corona en met een medisch mondkapje	41%	20%	39%
Zou ik het prima vinden om zelf naar het werk te gaan met corona zonder een medisch mondkapje	41%	20%	39%
Zou ik het prima vinden als collega's naar het werk komen met corona en met een medisch mondkapje	44%	21%	35%
Zou ik het prima vinden als collega's naar het werk komen met corona zonder een medisch mondkapje	45%	18%	37%
Dan mogen leraren, winkeliers en kantoormedewerkers dat ook	42%	23%	35%
Ga ik gewoon naar een medische afspraak in het ziekenhuis	41%	25%	32%
Voel ik mij minder veilig bij een medische behandeling in het ziekenhuis	37%	27%	36%
Dan doe ik ook geen coronatest meer als ik klachten heb	38%	23%	39%
Dan ga ik ook niet meer in quarantaine als ik corona heb	38%	23%	39%

Waardering onderzoek

Algemeen:

- Deelnemers vonden het moeilijke en ingewikkelde keuzes om te maken. Ze twijfelden regelmatig.
- Evaluatie van het onderzoek: 7,6 gemiddeld, 5% een onvoldoende; 32% geeft een 9 of hoger.
- Een paar quotes:
 - *Het gesprek voeren over de dilemma's en keuzes kan het beste door ze scherp neer te zetten, en dat is hier gebeurt.*
 - *Het is duidelijk en overzichtelijk en het is goed om als burger ook eens stil te staan bij de keuzes die politici moeten maken en dat dat lang niet altijd makkelijk is*
 - *dat het volk gehoord kan worden waardoor de regering zich meer bewust is over wat er leeft onder de bevolking, ze worden tenslotte door het volk gekozen*
 - *Een dergelijk onderzoek zou via spots op TV en radio etc. onder de brede bevolking bekend moeten worden gemaakt.*
 - *Dat je zelf moet inzien hoe moeilijk het kan zijn om een keuze te maken voor een heel volk.*
 - *Duidelijk een mening geven over de aanpak en wat de gevolgen zijn. Zeer moeilijke keuzes maar deze keuzes zijn ook moeilijk voor overheid. Geeft burgers ook inzicht!*
 - *Dat je er bij wordt betrokken wat voor invloed het coronavirus heeft op de maatschappij.*

populytics.nl